

צידי פניון וקושרות למטה אצל הצואר ... והמנוח הזה שמתפקים בפיאה נוכרית לבד הוא מנוח משוכש, מהתחדשים בכמה דורות שלפניו ...

הגאון רבי יששכר דוב רוטם - האדמו"ר מפעלי

כי ידוע לכל חומר האיסור מנשים התולכות בשערות שלהן כי מופסק בשולחן ערוך שהיא נקראת עיי זה עוברת על דת משה ויהודית ויוצאת בלא כתובה. והנה כל מי שלומד בשולחן ערוך ביר"ש רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפיאה נוכרית שנקראת "שייטעל" ... על כן צריך כל איש לעיין היטב על בני ביתו בזה.

הגאון שמואל הלוי וואזנר - שו"ת "שבט הלוי"

"מי יתן שרוח תשובה וטהרה מאת ה' ירד על כל האומה ... ולחזיק במעוז דרך אבותינו ורבותינו שמשרו נפשם על שינוי קל מדרך האמת, ובעונות הרבים, העומדים בפרץ ונמטעו, איש לכרמו פנו, ורגש האחריות למען קדושת ישראל הולך וכלה ואין דורש ואין מבקש, על מי לנו להשען על אבינו שבשמים ... עצם ההליכה בשערות מסותרות הוא פריצות שאין כמוהו ונקח מחירודים באנושות, גם כשהולכות בפיאה נוכרית. דאין הנדון גלוי השערות, אלא צורת השערות באופן שמהרס דרכי הצניעות, ומה נואלו אלו שמבקשים להם קולות על זה תחת מסוה של כיסוי ראש מדומה."

הגאון רבי מאיר מאוזן נאמ"ל

האיסור בפיאה נוכרית הוא ממש כמו האיסור ללכת בגילוי ראש. על כן תשמרנה הנשים מכל משמר לכשות ראשן אך ורק במטפחת כמנהג אמותינו הקדושות. וחלילה ללכת בדרכן של נשים סוררות..."

הגאון רבי דוד לייב זילפרשטיין בעל ספר "שבילי זהב"

"יתוכחת מגולה לנשים הנשואות פיאה נכרית להעכות שערות שתחתיהן ... ורואי זה פריצות גדול..."

הגאון רבי שלום שגדורו

הוכיח קשות את חובשות הפיאה ואמרו... "התירונו אלה שחתירו רק פיאות הדומות לשיער עינים. אבל לא עלה על הדעת של אף פוסק, לחתיר פיאות של היום. ומדוע הן חובשות פיאה, לא מפני שרוצות לכסות את ראשן אלא שכך יותר יפה. ומר זקני הגאון המהרשים אסר לקרוא קריאת שמע וכל דבר שבקדושה מול פאה נכרית. ואמר שאשה כזאת עוברת על איסור גדול תושה נגד רצון ה' ויראו ותפילתה תועבה..."

עדות כל גאוני ספרו המפורסמים

- * * * * *
- * במקומותינו לא נשמע מעולם מנהג כזה לצאת ברישות
- * הרבים בפיאה נוכרית. ואם המצא נמצא אחת שהיא
- * מוצת נדר, האשה חתיה תשא עונה והרי היא בטעו
- * במיעוטה וכל בית ישראל נקיים. ומצווה לפרסם
- * האיסור בריבים ולחודיע שכל המקבלת עליה להחזיר
- * עטרה ליושנה ולהמנע מלצאת לרישות הרבים במיאז
- * נוכרית, אלא עיי מטפחת או כובע, תזכה לראות זיע
- * קודש, בנים גדולים בתורה ויראת ה' טהורה, מורי
- * הוי"א ביישראל, כל רואיות יכירו כי הם דיע בך ה'
- * ותזכה שתקדושה והברכה תשרה בביתם
- * * * * *

הוזהר הקדוש - פרישת "נשא"
"איש איש ל' תשעה אשתו ... אקר רבי חזקיה ונבוא סארה על זה היה האיש שפניה לאשתו להתראות משערות ראשה החוצה מכתפה ... גורמת עניות לביתה וגורמת לבניה שלא יהיו חשובים בדרום, וגורמת לרוח טומאה שישרה בבית ..."

הגאון רבי משה יחושע ליב דיטשינו בעל שו"ת מח"י דיטשי

כתב "איסור לצאת בפיאה נוכרית ... ודאי משום מראית עין"

הגאון רבי יוסף בן עזרא בעל ספר "משא מלך"

כתב שאפילו במטפחת שחורה שדומה לשערותיה יש לאסור, קל וחומר לפיאה נוכרית.

הגאון רבי הלל ליפשושטיין אב"ד סאלמי"א בעל ספר "משלי דוד" וספר "אגרות רמל"

"איסור תורה הוא שתצא אשה נשואה בפיאה נוכרית ליוון שעיי כך אין חיבר בין נשואה לפניה ותוכל לבוא לדי קירבה גדילי עריות מפני שנואית היא פנויה." (יוצאת בלא כתובה)

הגאון רבי יצחק שמעלקיש אב"ד לבוב בעל שו"ת בית יצחק שמעלקיש

... יש לחוש לגדולי האחרונים שאוסרים בזה ומכל שכן שהנסיון הורה ששכללות בתסרוקת הפיאה נוכרית בשבת."

הגאון רבי ישראל אנושיץ (הגבא סאלי) - ספר "שידוך גבא סאלי"

"כל הלבשת פיאה נוכרית ואפילו רק חצי פיאה, מכינה לעצמה חומר הסקה שבו ישרפו אותה בגיהנום"

הגאון רבי עובדיה יוסף - שו"ת "ביע אומר"

"בדאי שבמקומותינו אלה שמנהג היה לאסור. ואלו המקילות ראש נהגו כן שלא ברצון חכמים. "מנהגי כזה אותיות "גהנם" ומצווה לבטלו ... ואין להתפעל כל כך ממה שעינו הרואות כמה נשי רבנים והאדמו"רים שמקילות בזה, כי לא ברצון חכמים עושים... והעיקר כדברי כל האחרונים הנ"ל לאסור בזה ... ומה מאוד יש לחזיר את עורכי העיתונים הדתיים שנעשה להם כחיתר לפרסם המקומות שמוכרים פיאה נוכרית ומכשילים בזה את חרבים..."

הגאון רבי חיים שנייבשיץ

אשה שהולכת דווקא במטפחת מוסיפה קדושה ולית טאן דמליג שזו עדיף.

הגאון רבי יצחק אייזק ראזנבוים - האדמו"ר מאטשטא (דברמנה)

כתב "ולחזקת הצניעות והחכמה והכובשה והחירות שמים, אינו מתקיימת כלל בלבישות פיאה הנכרית ובפרט הנעשיות עכשיו. שהפיאה הנכרית היא לשם יופי ופריצות, לגרות יצר הרע, שיסתכלו בהן ויחטאו בחרהורים רעים ורמנא ליצלן, ונענשו על זה הרבה ורמנא ליצלן. ונחיד לי שראיתי בילדותי נשים הנונות שהיו חשבוני חצת מוסתה ועבראשן וכו' מרחיק רבו

סיכום קצר בענין לבישת פאה נכרית ברשות הרבים

א. החפץ חיים בספרו גדר עולם פרק א' כתב וז"ל: "כל הפוסקים ראשונים ואחרונים וכולם העתיקו דבר זה לדינא דאש האשה יוצאת לשוק ושערותיה מגולין היא עוברת בזה על איסור דאורייתא".
איסור דאורייתא זה שאסור לאשת איש לגלות את שיערה ברשות הרבים, נכתב להדיא בגמרא בכתובות עב. וזה לשונה: "ראשה פרע דאורייתא דכתיב ופרע את ראש האשה". ופירש"י שם בגמרא וז"ל: "מדעבדינן לה הכי לנוולה מזה כנגד מדה כמו שעשתה להתנאות על בועלה" עכ"ל.

ראה גם ברמב"ם פרק כד' הלכות אישות ובסו"ט ובשו"ע אהע"ז סימן קט"ו וכמ"ב סימן עה"ט ק"י ועוד.

ב. הראשונים והאחרונים לומדים שם מהגמרא בכתובות עב. שהטעם שהתורה אסרה לנשים נשואות לצאת בגילוי ראש לרשות הרבים הוא משום "פריצות דגברי". וזאת מכיוון שהאיסור נלמד מהסוטה שפרעה את שערותיה כדי להתנאות על בועלה. ואפילו אם הולכת בשערות מכוסות באופן שאין בו איסור תורה רק שאינה מכסה את שערותיה בכיסוי הראוי יכול בעלה לגרשה בלא כתובה משום פריצות, שעוברת על דת יהודית שזהו מנהג הצניעות שנהגו בו בנות ישראל.
וזה לשון תרומת הדשן סימן י' "יש לומר דודאי איסור גילוי הראש דהתם (נשים נשואות כרה"ד) איננו אלא משום פריצות דגברי. והיכא דלא שכיחא רבים כגון בזצר אין קפידה".
וכן בחידושי הרי"טב"א כתובות פרק שביעי וזה כתב וז"ל: "ועוד דכיון דאמרה תורה לפרוע האשה כדי לנוולה מכלל דפריעת הראש פריצות הוא לאשה".

והרמב"ם בפירושו על המשנה בכתובות עב. כתב וזה לשונו: "ואמרו וראשה פרוע... וכל כיוצא בזה מן הפריצות ומיעוט הצניעות".

ותוספות ר"ד שבת נוז' כתב וזה לשונו: "שאין דרכה של אשה לגלות שיערה משום פריצות".
והרא"ש על הגמרא בכתובות עב. כתב וזה לשונו: "ואיזהי דת יהודית יוצאה וראשה פרוע... ודת יהודית משום חציפותא ומשום חשד זנות הוא דמפסידא".

ובש"ג בכתובות לב' בדפי הרי"ף כתב וזה לשונו: "ואפילו היתה קלתה על ראשה הואיל ולא היתה מכוסה בצעיף הרי זה מדרכי הפריצות ותצא בלא כתובה".

והלבוש בהלכות אישות כתב וזה לשונו: "לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק אחת פנויה (אלמנה או גרושה) ואחת אשת איש שזהו פריצות לאשה וגם יש בזה סוד עפ"י הקבלה".
וכן יש עוד מקורות בראשונים ובאחרונים.

ג. בגמרא בנדר דף כח כתוב שהבעל יכול להפר את נזירותה של אשתו מפני "שהוא יכול לומר אי אפשי באשה מנוולת. שאינה שותה יין". אבל אינו יכול להפר את נזירותה של אשתו על מנת למנוע ממנה שלא תגלח את כל ראשה בסוף נזירותה, אפילו אם יטען "אי אפשר באשה מגלחת", וזאת מכיוון שלדעת תנא קמא וכן ההלכה, "אפשר בפאה נכרית".
העולה מדברי מהגמרא, שאין חילוק בין פאה נכרית לשער של אשה לענין יופיה של האשה. כלומר למרות שהבעל יכול להפר כל נדר בנוגע ליופיה של אשתו, ראה ברמב"ם הלכות נדרים פרק יב' וז"ל: "בדברים שבינו לבינה כגון שנשבעה או נדרה שלא תכחול (את עיניה) או שלא תתקשט... או שלא תלבש רקמה", אפילו הכי לענין שצריכה האשה לגלח את כל ראשה בסוף נזירותה אין הבעל יכול להפר את נזירותה וזאת מכיוון שאפשר לה בפאה נכרית. רואים שאפילו לבעל המתבונן באשתו מקרוב אין כל חסרון ביופיה של אשתו הקרחת, כי "אפשר בפאה נכרית". ולכן הפאה הנכרית היא תחליף מושלם לשער לענין יופיה של האשה. ויופי זה של השער כאמור (כמו שראינו בכל הראשונים המוזכרים בסעיף ב') הרי צייתה התורה לכסותו מפני שהוא גורם לפריצות.

כדי להמחיש את הענין נראה שאם אשה תלך ח"ו כנגד שנראה בדיוק כמו גוף האשה (בצורה ובצבע הגוף) אין לך פריצות גדולה מזו, מאחר שלענין פריצות פועל הכלל של העין רואה והלב חומד וכו'. וכך גם בשער, מכיוון שהתורה גילתה לנו שבשער יש נוי שגורם לפריצות, לכן כל פאה הדומה לשער תגרום לפריצות בדיוק כמו השער עצמו.

וכן כתוב בשו"ת חסד לאברהם מהד"ת אהע"ז סימן פז וז"ל: "אבל לפעד"נ שיש בזה איסור דאורייתא לפי מה שפירש רש"י אזהרה לבנות ישראל שלא תצא בפריעת הראש מדעבדינן לה הכי לנוולה מידה כנגד מידה כמו שעשתה להתנאות על בועלה מכלל דאסור, מכיוון דעיקר האיסור משום פריצות שהיא מתנאית לבני אדם מה לי שער עצמה או שער נכרית שעשויות באופן שנראין כשער עצמן תורה אחת להן ואסור מהתורה".

וכן כתב בשאלת יעב"ץ חלק שני תשובה ח' וז"ל: "מה שאין כן פאה נכרית שבמקום שיערה עומדת הריהי כשער ממש כדמוכח בגמרא בכתובות בהדיא".

וכן כתב הגאון רבי יששכר דב מבעל"ז בקונטרס דיבורים קדושים וז"ל: "והנה כל מי שלומד בשו"ע ביראת שמים רואה היטב שאין חילוק בין שערות עצמן לפאה נכרית שנקרא שייטעל".
וכן מופיע בדברי יחזקאל החזק על האדמו"ר משינאווע וז"ל: "ותיכף פתח הרב הקדוש משינאווע להוכיח בהתלהבות גדול על שאינו מוחה בבתו הלובשת פאה נכרית ושאר מלבושים מתזמים לחזקות כאחת הפרוצות".
וכן כתב הגאון רבי יצחק אייזיק מספינקא בשו"ת חקל יצחק על הפאות הסינטטיות וז"ל: "יש בה איסור דאורייתא משום פריצות כמו בראש פרוע לגמרי".
וכן כתב בתשובות מגחת אלעזר ח"ה וז"ל: "והעיקר בהשטות דפאה נכרית אסורה מן התורה".
וכן כתב הסבא קדישא אליפנדי חלק ב' סימן א' וז"ל: "דבאמת איסור הפאה כמו שער שלה".
וכן כתב הגאון רבי אלעזר זוסמן בעל מלאה קטורת וז"ל: "שלא תלך האשה בפאה נכרית או קונסט האר (שערות מלאכותיות) כי הכול פריצות ויצה"ר".
וכן כתב הגאון רבי חיים איינהורן בסוף ספרו שערי טוהר וז"ל: "וכל שכן בזמן הזה שמתקנין השער (של פאה) להיות דומה ממש כמעשה הפרוצות בודאי אסור מן התורה, כמו שכתב בדברי חיים".
וכן כתב הגאון רבי אלעזר בעל השמן רוקח וז"ל: "ואני מזהיר בהזהרה שיש מאות ולזרעי אחרי עד עולם שהנקבות לא ילכו ח"ו בדרכי הפרוצות ההולכים בפאה נכרית ובידיים מגולות וכדנה מנימוסי האומות".
וכן עוד ועוד פוסקים קדמונים.

ד. המעין בכל הראשונים והאחרונים יראה שכולם הסבירו שפאה נכרית הינה תחליף לשער ואף אחד מהם לא הזכיר שהפאה היא תחליף לכיסוי ראש כגון מטפחת. כלומר לפי כל הראשונים והאחרונים אזי רק אשה שהיה לה מום בשער כגון שהיתה קרחת או ששערה היה לבן או שהיה מועט חבשה פאה נכרית כדי להסתיר את מומה.
(מום בגימטריא = פאה).

וזה דבר פלא שאם היה מותר ללכת ברשות הרבים בפאה נכרית או שהיה מנהג כזה ללכת בפאה נכרית ברשות הרבים, אזי מדוע שום ראשון או אחרון לא טרח להסביר לנו שהפאה נכרית הינה תחליף למטפחת לצורך מצוות כיסוי הראש, כמו שרואים היום אצל רוב הגשמים החרדיות שהפאה הנכרית משמשת עבורן תחליף למטפחת.
(טיבל ר"ת טוב יצר כבוד לשמו).

ראה רש"י בערכין ז' וז"ל: "בפאה נכרית... דרגילות היו נשים ששערן מועט לקשור שער נשים נכריות לשערן והוא פאה נכרית".
וכן כתב הרמב"ם זמנים הלכות שבת פרק יט' וז"ל: "בפאה נכרית של שער שמנחת על ראשה כדי שתיראה בעלת שער הרבה".

וכן בערוך בערך פאה נכרית וז"ל: "אשה שאין לה רוב שער לוקחת שער מנשים אחרות ומשימה על ראשה שנראה כמו שהיא שער".
וכן בתוספות ריד שבת סד' וז"ל: "בכבול ובפאה לחצר. פירוש פאה קליעות של שער שאשה שאין שערה מרובה מביאה קליעות שער של חברותיה וקושרת על ראשה כדי שתיראה בעלת שער".

ובחידושי הר"ן בשבת סד' וז"ל: "וכן פאה נכרית היא כעין כיפה שעשוי משער חברתה לפי שיש לה שער מועט א"נ דיש לה שער לבן ושער חברתה שחור".
וכן בשנות אליהו להגאון מוילנא על המשגה בשבת סד' וז"ל: "ובפאה נכרית. פירוש שאין לה שער גוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף כדי שתיראה בעלת שער".

וכן כתבו כל הראשונים והאחרונים שהסבירו מה היא פאה נכרית.

ה. המסתכל בשלטי גיבורים יראה לכאורה שהוא מתיר לצאת בפאה, אבל המעין היטב בדבריו יראה שהוא למעשה מהאוסרים הגדולים ביותר של פאה נכרית ברה"ר, וכל מה שהתיר לצאת בפאה נכרית הוא רק לחצר, ואי אפשר בשום פנים ואופן ללמוד אותו על רשות הרבים. כלומר בניגוד לרוב רובם של הראשונים שמתירים ללכת בגילוי ראש בחצר הבית, (למדו זאת מהגמרא בכתובות עב': ראה שם רש"י, תוספות, ר"ן ועוד.) למד הש"ג שאסור ללכת פרועת ראש בחצר מדת יהודית שזהו מנהג הצניעות שנהגו בו בנות ישראל. (ראה ש"ג כתובות לב': בדפי הרי"ף וז"ל: "ואפילו בחצר אסור לצאת בלא קלתה על ראשה וכן לשיטת תלמוד א"י.") ומכיון שהש"ג סובר שאין חלוק בין השער לפ"ג ברה"ר ושניהם אסורים מדאורייתא, לכן היה צריך הש"ג לטרוח ולהביא ראיה שפאה נכרית בניגוד לשער כן מותרת בחצר. ואילו היה הש"ג סובר שהפ"ג אסורה ברה"ר רק מדת יהודית (דינא זגמרא בכתובות עב':) ומותרת בחצר (הש"ג הקודם שהבאנו).
נאילו לשאר, לרוב הראשונים מכיוון שמותר ללכת פרועת ראש בחצר, כל שכן שמותר ללכת בפאה נכרית ואין לזה צורך בכל ראייה.

וכן למדו בשלטי הגיבורים הרמ"א המגן אברהם המקור חיים בעל החוות יאיר הפני יצחק הגדולת מרדכי והחזקל יצחק.

בדומה לש"ג למד מוסף הערוך שהקפליטין שמופיע בירושלמי וכתוב בירושלמי שיוצאים בו רק להצר ולא לרשות הרבים הוא הפאה הנכרית.
למעשה המקור לאי הבנת הש"ג נבע מחוסר ידיעה שהוא פוסק לאסור שער בחצר הבית נגד הכבלי ורוב רובם של הראשונים, וממילא לא הבינו את דבריו. וכן רואים במפורש בדברי השו"ת באר שבע וז"ל: "ואם כן בחינם טרח כל הטורח הזה החכם הנזכר דהא אפילו בשערות ראשה ממש מגולות מותר לה ללכת בחצר שאין הרבים בוקעים בו." עכ"ל. רואים במפורש מדברי השו"ת באר שבע שהשתמש מני שהש"ג אוסר פריעת ראש בחצר וזה לא פלא כי בזמן השו"ת באר שבע שהיה בן דורו של הלבוש לא היתה הגמרא כמו בימינו עם דברי הש"ג על הרי"ף בצורה מסודרת כמו היום וכל ספרי הקודש היו יקר המציאות כמו שרואים בדברי היעב"ץ בשאלות יעב"ץ חלק ב' על שלטי הגיבורים הג"ל וז"ל: "אכן האמת אגיד כי בשעה שכתבתי דברי הללו שבספרי שאלת יעב"ץ סימן ט' לא היה לי עדין ספר רשום וכל שכן ספר האלפסי שלא הסגתי בעת ההיא בימי חורפי, ואפילו כרך גמרא שעסקתי בו שאול היה בידי על שעה, על כן בהכרח לא יכולתי לעיין בש"ג בעת ההיא."
דברי השו"ת באר שבע שהבאנו קודם הם על דברי הש"ג שקאי על הגמרא בשבת סד': שם הש"ג מתיר פ"ג בחצר, ואילו דברי הש"ג שבהם הוא אוסר פרועת ראש בחצר הם על הגמרא בכתובות עב'. רואים במפורש מדברי השו"ת באר שבע שלא ראה את הש"ג בכתובות ולכן לא שער בדעתו שהש"ג פוסק שאסור ללכת פרועת ראש בחצר כנגד רוב רובם של הראשונים, ולכן לא היה יכול ללמוד שהש"ג בא להתיר פ"ג בחצר כי כאמור לשיטת השו"ת באר שבע ורוב הראשונים מותר אפילו בפרועת ראש בחצר וכל שכן פאה נכרית ואין צורך להביא ראיה לזה כמו שכתב השו"ת באר שבע שהבאנו כאן בהדיא.
דרך אגב בדורות האחרונים קבלו על עצמם כל עם ישראל קדושים את חומרת הזהרה הקדוש שלא יראה שום שערה של האשה אפילו בביתה. ראה באור הלכה 'מחוץ לצמתן' שבסימן עה' שבמ"ב.
אי הבנת הש"ג גררה התקפות חריפות ביותר נגדו על שחשבו שכא להתיר פ"ג ברה"ר. וזה לשון מהר"י מינץ קצינועליבויען המופיע גם בשו"ת באר שבע בסיום דבריהם. "על כן אומר אני לא תאבה לו ולא תשמע אליו כלל ועיקר בכל מה שכתב כי הם דברים בטלים הבל הבלים וכדי שלא ישל בהם זולתו עמדנו על טעותו."
וכן זה לשון היעב"ץ בשאלת יעב"ץ חלק שני תשובה ח' "והנה הכל הבל ורעות רוח. וכל מה שהרבה בחבילות ראיות אין בהם ממש והם עזר כנגדו."

ו. יש נושא שזקוק להבהרה בגלל ריבוי המתבלבלים והוא ששער באשה ערוה ואיסור פריעת ראש הם שני מושגים שונים לגמרי. איסור פריעת הראש (כאמור בסעיף א') לדעת כל הפוסקים הוא איסור דאורייתא והוא נלמד כאמור מהגמרא בכתובות עב'. ואילו שער באשה ערוה לדעת כל הפוסקים (ראה גם מ"ב סימן עה' ס"ק ה' ונשמת אדם כלל ד') הוא איסור דרבנן ונלמד מהגמרא בבבבבב דף כד' וז"ל: "אמר רב ששת שער באשה ערוה שנאמר שערך כעדר העיזים". האיסור של פריעת הראש הוא על האשה כדי שלא תלך בפריצות. ואילו האיסור של שער באשה ערוה חל על הגבר שאסור בד"ת גם כנגד שער האשה משום הרהור (לרוב הפוסקים), או שאסור בהסתכלות על מנת להנות. (לרמב"ם וסיעתו, ראה ברמב"ם איסורי ביאה פרק כא').

ראה בחיי אדם כלל ד' סעיפים א'-ב' שהאסור בדברי תורה כנגד ערוה בכלל נלמד מהפסוק "ולא יראה בך ערות דבר". ושכל גופה של האשה מה שזרכו להיות מכוסה נקרא ערוה.
רב ששת חידש לנו (לדעת רוב הפוסקים ובכללם הש"ג והרמ"א) שגם "שער באשה ערוה". כלומר שגם השער נחשב מדרבנן לגוף ולכן אסור בדברי תורה כנגדו. ואילו הרמב"ם (בהלכות ק"ש פרק ג' ראה שם בכסף משנה וכן ראה בבית יוסף סימן עה'). למד שהאסור בדברי תורה כנגד ערוה זה רק כנגד גוף האשה ממש ואלו שער וקול אינם גוף ולכן מותר בדברי תורה כנגדו, וזאת למרות שהוא סובר כמו כל הפוסקים שמדאורייתא אסור לאשה לגלות את שערה ברה"ד (ראה ברמב"ם פרק כד' הלכות אישות). ולכן למד הרמב"ם את דברי רב ששת ששער באשה ערוה לענין אחר, ששער אשה גשוואה אסור בהסתכלות על מנת להנות.

הש"ג והרמ"א מודים לרמב"ם שפאה נוכרית (כנגד לשער, שחולקים עליו) אכן איננה גוף, ולכן מותר בדברי תורה כנגדה. ראה ש"ג שבת דף כט' בדפי הרי"ף וז"ל: "דשער באשה ערוה דקאמר לא הוי אלא בשער הדבוק לבשרה ממש וגם נראה בשרה עם השער".

הבדל נוסף בין איסור פריעת ראש לשער באשה ערוה הוא שמדינא דגמרא מותרת האשה ללכת פרועת ראש בביתה ואפילו הכי (לפי רוב הפוסקים) אסור לבעלה לקרוא קריאת שמע כנגד שערה. (ראה מ"ב סימן עה' ס"ק י').

ז. למעשה אין בדורות הקודמים כמעט שום פוסק שמחיר פ"ג ברשות הרבים ואם יש כזה יתכן מאוד שזה גובע מחסרון הידיעה שהסברנו בסעיף ה', וכנגד יש עשרות פוסקים שעליהם נשען כל בית ישראל שאוסרים את הפאה הנכרית. אם למשל הייתה חתיכת בשר ששישים פוסקים מגדולי הדורות היו אוסרים אותה ורק אחד היה מחיר אותה, האם מישהו היה מעיז לאוכלה ??? וכן כתוב בשו"ת הסבא קדישא ח"ב אר"ז ס"א בכתבו על הפ"ג וז"ל: "וכבר ידוע דאפי' דברים המותרים ואחרים נהגו בהם אסור אי אתה רשאי להתירן, וכ"ש בדבר כזה שכל העולם נהגו בו איסור, וכ"ש וק"ו בכגון דא שכמה וכמה רבים מהפוסקים דחו סברת הרב המתיר והעלו לאסור".

וכל שכן בודון דין, מדובר באסור תורה כמו שראינו לעיל בפוסקים המובאים בסעיף ג', ובנוסף בהחטאת הרבים משום פריצות כמו שכתוב בספר לחמי תודה יט' (בגו של בעל ההפלאה) וז"ל: "וכן נזכרתי כמה פעמים על המנהג הרע שגשגה שכתב בעוה"ר אצל מקצת הנשים שנושאים פאה גכרית וכו' הלא המה מכשילין הנשים ומחטיאים רבים בהרהורי עבירה שקשין מעבירה".

רבי חיים מצאנז מביא את המקור ל"מנהג" זה שנשים נשואות הולכות בפ"ג גלויה ברה"ר בשו"ת דברי חיים יו"ד ל' וז"ל: "ואך באמת אין אנו צריכים לזה, כי ידעתי בבירור כי בהיותי אצל מו"ח ז"ל במערהרין שגם שם לא הלכו במלבושי פריצות כזה ח"ו וכפי ששמעתי אז לא נמצאת בכל מדינת אשכנז שום אשה חשובה לילך בשערות ופאה גכרית רק איזה מנקלי העם פחותי הערך והיו לקלס. ורק בעוה"ר מקרוב נשתרבו המנהג הזה מן האפיקורסים ח"ו לא על זה נאמר שהותר גם לנשי מדינתנו לנהוג כן והאיסור במקומו, והעובר לוקה מהתורה ולכן מדה"ק אסור לילך אפילו בדבר אחד פריצות כדרך העמים." עכ"ל.

"המנהג" ללכת בפ"ג ברה"ר התחיל להתפשט ביתר שאת בעולם לפני כמה חמישים שנה בגלל גזירות הצר הרוסי. היתה אז בליטא סכנת נפשות ללכת במטפחת דבר שגרם לכך שרובא דרובא של הגשים הלכו פרוצות ראש לגמרי וכן כתוב בערוך השולחן אר"ח סימן עה' סעיף ז' וז"ל: "בואו ונצוה על פירצת דורינו בעוה"ר שזה שנים רבות שנפרצו בנו"י בעוון זה והולכות בגילוי הראש, וכל מה שצעקו על זה הוא לא לעזר ולא להועיל, ועתה פשתה המספחת שהגשואות הולכות בשערות כמו הבחולות אוי לנו שעלתה בימינו כך" עכ"ל.

הנשים היותר צדיקות הלכו אז בזמן הגזירות בפ"ג שהיתה מאד לא דומה לשער (ולכן זה לכולי עלמא פחות חמור מאשר ללכת פרוצות ראש.) ורק מעוט קטן הלכו במסירות נפש בכסוי ראש כראוי.

היום בחסדי השם המרובים שהתבטלו הגזירות, אין שום תירוץ ללכת בפ"ג גלויה ברה"ר, ובמיוחד שהפאות של זמנינו הרבה הרבה יותר יפות ודומות לשער מהפאות של אז, ולכן גורמות להכשלת הרבים כידוע ומפורסם. והיום למעשה, כל הגשים הולבשות את הפאות היפות הדומות לשער, משנות וגוששות את "המנהג" שהתחדש במשפחתן בזמן הגזירות, שנאלצו אז מאימת הצר לנטוש את המטפחות הכשרות, וללכת "געבך" בפאות. וכידוע אותן הפאות של אז היו לא יפות ולא דומות לשער. ולכן שום אשה בימינו לא תסכים ללכת בפאה כמו שהלכה אמא של סבתא שלה.

והעיקר שכל כולו של "מנהג" חדש זה שהשתרבו בדורות האחרונים, ללכת בפ"ג גלויה ברה"ר, הוא מנהג של טעות וצריך לבטלו כמו שכתב הג"ר יצחק משה אבאלעפיא בשו"ת פני יצחק ח"ו אהע"ז סי' ו' בהתייחסו לפאה הגכרית וז"ל: "דכל מנהג שנהגו בחושבם דליכא איסור וסוברים הם דהוא היתר גמור הו"ל מנהג בטעות וצריך לבטלו מכל וכל כידוע... כתב הרא"ש ז"ל בתשו' כלל ג"ה דמנהג שיש בו עבירה יש לשנות המנהג אפי' הנהיגו גדולים את המנהג... וכ"כ הרדב"ז ז"ל בישנות סי' ע"ג וצ"ד משום הרא"ה והריטב"א ז"ל דמנהג להקל אין חוששים לו לעולם ואפי' היה עפ"י גדולים שבעולם כל שנראה שיש בו צד אסור... וראה גם בן איש חי פרשת נצבים שנה ראשונה וז"ל: "ובאמת, אם המנהג הוא יש לו התר על פי תורת ה', הרי זה מנהג טוב ויש לקימו, דנמצא דרך זה פתוח בידי שמים, אבל אם המנהג הוא הפך תורת ה', ורק פתוח דרך בידי אדם שהתירו לעצמם דבר זה, הרי "מנהג" זה הוא אותיות "גהנם", ואסור ללכת בדרך זה."

ח. עוד נושא שחשוב להזכיר, זה הענין של צניעות באופן כללי. ראה ברמב"ם הלכות איסורי ביאה פכ"א וז"ל: "המסתכל אפילו באצבע קטנה של אשה ונתכוון ליהנות ממי שנסתכל במקום התורף."

וכן מ"ב ס' עה' ס"ק ז' וז"ל: "אבל לענין איסור הסתכלות לכולא עלמא המסתכל באשה אפילו באצבע קטנה כיון שמסתכל בה ליהנות עובר בה בלאו דלא תתורו אחרי עיניכם ואמרו שאפילו יש בידו תורה ומעשים טובים לא ינקה מדינה של גיהנם... וכתב הפרי מגדים דבמקומות שדרך להיות מכוסה כגון זרועותיה וכו"ג שאר מקומות הגוף אף ראייה בעלמא אסור." העולה מדברי התורה הג"ל ובסעיפים ב'ג' שהיופי של האשה שמור ומותר בהנאה אך ורק לבעלה ואילו לאחרים הוא פריצות ולכן האשה חייבת להצניעה את יופיה כמו שנראה להלן.

כתב רבינו יונה באגרת התשובה וז"ל: "וצריכה האשה שתהא צנועה ונזהרת מאוד שלא יסתכלו בה בני אדם חוץ מבעלה מפני שהמסתכלים בפניה או בידיה יורדים לגיהנם ויהיא ענושה על כל אחד ואחד מהם מפני שהחטיאה אותם ולא נהגה צניעות בעצמה ונכשלו בה"

וכן רואים בסיום דבריו של הפרי מגדים בספרו אם לבינה, (שבו הוא אוסר את הפאה הגכרית) בהתייחסו לפאה הגכרית וז"ל: "וודאי כל בנות ישראל כשרות ומקשטות לפני בעלה לא ח"ו בפני אחרים ובזכות גשים צדקניות תבוא הגאולה כימי קדם במהרה בימינו אמן."

וראה גם בדברי הח"ח בספרו גדר עולם פרק ד' וז"ל: "ואל יטעה אותה היצר שתיצצל מן הדין מפני שהיתה צריכה להתקשט עצמה לפני בעלה שלא תתגנה עליו כי באמת זוהי טעות דזוהו שייך רק בביתה לבד ולא בשוק."

ולכן גם אם היה איזושהו פוסק, שהיה סובר שיש איזושהו צד ללמד שהפאה הגכרית מותרת מצד הדין, אזי ודאי שזה היה שייך אך ורק בפאות גכריות שניכר היטב שאינן דומות לשער כלל ואינן מיפות את האשה, ולכן אינן מכשילות את הגברים, כגון הפאות שהיו אז בזמן הגזרות לפני כמה שנה. מה שאין כן הפאות של זמנינו כפי המפורסם וידוע לכל, כל כך דומות לשער ומיפות את הגשים אפילו יותר משערן הטבעי והן שורש פורה וראש לכלל ההתדרדרות הנוראה בכל עניני הצניעות, בדומה לאותן פאות שהלחמי תודה (בגו של בעל ההפלאה) יצא כנגדן בדף יט' וז"ל: "וכן נזכרתי כמה פעמים על המנהג הרע

ונשתרבו בעוה"ר אצל מקצת הנשים שנושאים פאה נכרית וכו' הלא המה מכשילין הנשים ומחטיאים רבים בהרהורי עבירה שקשין מעבירה."
מקורות נוספים בנושא הצניעות: גמרא שבת סב' יומא ט' ע"ז יז' ע"ז כ' ברכות כ' תענית כב' מגילה יב' מגילה יג' סנהדרין עה' יומא עד' ועוד.

ט. לסיכום שאלה לחידודא על המשנה בשבת סד' "יצאה אשה ... בכבול ובפאה נכרית לחצר" ראה רש"י ראשון בשבת נו' "במה אשה יצאה. דהוי תכשיט ולא משוי ואיכא דהוי תכשיט וגזור בי רבנן דילמא שלפא ומחויא לחברתה חשיבותו ודילמא אתי לאיתוי ד' אמות."
והשאלה היא: מדוע אסרו חז"ל לצאת בשבת בפאה נכרית לרשות הרבים הרי אין שום חשש שתשלוף את הפאה כי יתגלה שערה ולראיה ראה רש"י שבת נו' "שפיר דמי. דכיוון דמגליא שערה לא שלפה ומחויא." יש עוד מקורות נוספים וראיות ברורות שאין שום חשש שתשלוף את הפאה אם יתגלה שערה.
הערה: בשאלה זו מתקשים היום גם תלמידי חכמים ולא מזכרון בהם ח"ו למרות פשטות התשובה.

י. בספר "חמדה גנוזה" עמוד צ"ו אשר בדפס מכתב יד קודש נכד מרן רבינו הקדוש מצאנו זי"ע ה"ה הגה"ק ר' סיני מזמיגראד זי"ע בן הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זי"ע גיסו של הגה"ק בעל השפת אמת מגור זי"ע כתוב שבהספד על פטירת שלושת ילדיו הקטנים אמר רבינו הקדוש מצאנו שכל זה בא לו מחמת שמחריש על פירצת הפאה הנכרית ולזאת מוכרח לעזוק ולצאת נכד זה בכל כוחו.

אחד מגדולי האדמו"רים סיפר ששמע מפיו של המשב"ק של הרב הקדוש רבי שמחה בונים מאוטווצק זי"ע בנו של הרה"ק רבי מגדלי מזורקא זי"ע אחיו של הרה"ק מאמשינוב שלפני עלותו לארה"ק בשנת תרמ"ז כחמישים שנה לפני השואה הנוראה נתאספו כל גדולי האדמו"רים והצדיקים שבפולין להפרד ממנו בתוכם ישב גם הרה"ק בעל השפת אמת מגור זי"ע וגם הרה"ק מאלכסנדר זי"ע ואז באותו מעמד קדוש נעמד רבי בונים מאוטווצק זי"ע ואמר לכל הצדיקים המסובים שם: "הבני רואה שהחלה להתפשט פריצות של לבישת 'פעל' [כעין חתיכת עור של כבש עם מעט צמר שהי' דבוק לעור, והגיוחו אותה בקצה המטפחת במקום שערות] דעו לכם שאם לא יעצרו פירצה זו, יבוא יום ויתחילו הנשים ללבוש ר"ל פיאות הדומות לשיער ואז יקום גוי ויחריב את העולם וישמיד היהודים רח"ל." כה דיבר הרה"ק, יותר מחמישים שנה לפני השואה הנוראה, שנים מועטות לאחר מכן היתה התדרדרות עצומה בעניני יהדות בפולין ובשאר אזורי אירופא, וגם בנושא כיסוי הראש חלה נסיגה גוראה, והסוף המר ידוע לכולם רח"ל.

במהרש"ם הכהן על התורה כתוב: שהקדוש מקאשנייב שאל את אחיו הקדוש: במה גלך לקראת משיח כי החסידים ירקדו לפניו והוא ישאל אותם על כל המאדאס הארורים שהולכות הנשים ומדמות עצמן לנשות עכו"ם וישאל כל אחד ואחד כאיזה ערלית הולכת אשתך ולא יוכלו לענות כלום למשיח, ואמר שכונתו על מה שהולכות נשים בטעם עכו"ם בשייטל (פאה) ובכה על זה הרב מקאשנייב מאוד.

ונסיים בדברי היואל משה בספרו טיב לבב פרשת נח וז"ל: "אבל בענין לבישת פאה נכרית שהתחלנו לעסוק עתה בו הלא הוא מעיקרי התורה הקדושה ואסור מדינא. ובטוחני חזק ששום אשה לא תקבל על עצמה אתריות לדבר הזה ואזרבא כל מי שליבה מאמין בה' יתברך ובתורתו הקדושה צריכה להיות מן הזרזים המקדימין וגם לפעול אצל אחרים לבער בהם חומר הדבר וכוה עושים רצון הקב"ה ובודאי תתברך ע"י זה בכל טוב." עכ"ל.